

EM 2025/91: Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at ændre de gældende retningslinjer for udarbejdelse af lovforslag, således at der i lovbemærkningerne skal redegøres for lovforslagets forhold til internationale forpligtelser, som påhviler Grønlands Selvstyre, herunder særligt menneskerettigheder og oprindelige folks rettigheder. Naalakkersuisuts nye procedurer skal træde i kraft pr. 1. januar 2026.

(Medlem af Inatsisartut Mariane Paviaasen Jensen, Inuit Ataqatigiit)

Svarnotat

(Formand for Naalakkersuisut)

1. behandling

Tak til medlem af Inatsisartut Mariane Paviaasen Jensen for forslaget og den dermed udviste interesse for at sikre et godt beslutningsgrundlag for lovgiveren.

Naalakkersuisut er enig i, at de lovtekniske retningslinjer skal opfattes som et dynamisk regelsæt, der skal følge med tiden. Kravene til god lov kvalitet kan ændre sig med tiden. De nuværende retningslinjer stammer i det væsentlige fra 2011, med nogle justeringer foretaget i 2023. Det er hensigten at give retningslinjerne et mere grundigt eftersyn i den kommende tid, bl.a. fordi kommunerne har ønsket præciseringer angående høringsproceduren, mv.

Hvad konkret angår udformningen af lovbemærkningerne, så er der i de gældende retningslinjer taget højde for, at der skal redegøres for et lovforslags menneskeretlige aspekter. Dette skal ske under de almindelige lovbemærkninger punkt ”2. Hovedpunkter i forslaget”, men kun, hvis forslaget ”giver anledning til mere omfattende overvejelser i forhold til f.eks. grundloven, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention eller almindelige retsprincipper”.

Herudover er det krav, at lovbemærkninger under punkt ”6. Konsekvenser for borgerne” bl.a. oplyser om væsentlige konsekvenser, som forslaget medfører ”for borgerens retsstilling og retssikkerhed, så som egentlige indgreb i personers rets- og privatsfære, ændrede muligheder for at klage, etc.”. Også forslagets sociale konsekvenser skal oplyses her.

Endelig skal det oplyses under punkt ”7. Andre væsentlige konsekvenser”, hvis et forslag f.eks. har ”regionalpolitiske konsekvenser eller konsekvenser for selvstyret eller forholdet til rigsfællesskabet”. Det ville også være under dette punkt, at f.eks. udenrigspolitiske konsekvenser skulle beskrives.

Man kan derfor sige, at de lovtekniske retningslinjer allerede i dag rummer en pligt til at oplyse om lovforslagenes forhold til Grønlands internationale forpligtelser, herunder menneskerettigheder og oprindelige folks rettigheder. Samtidig har Naalakkersuisut forståelse for forslagsstillerens synspunkt, at disse områder fortjener større fokus, end de hidtil har haft. Siden retningslinjerne blev formuleret i 2011, har Grønlands Selvstyre fået større udenrigspolitisk handlerum, og offentligheden har fået en voksende interesse i menneskerettighederne og de oprindelige folks rettigheder. Naalakkersuisut er enig i, at denne udvikling bør afspejles i en justering af retningslinjerne.

I praksis kan dette ske ved at ændre overskriften til punkt 6 fra "Konsekvenser for borgerne" til "Menneskerettigheder og konsekvenser for borgerne". Overskriften til punkt 7 kunne samtidig ændres fra "Andre væsentlige konsekvenser" til "Konsekvenser for udenrigsrelationer, regionalpolitik samt øvrige konsekvenser". Retningslinjerne ville så detaljere oplysningspligterne under disse punkter, herunder at det skal oplyses udtrykkeligt, hvis vurderingen lyder, at et lovforslag er uden konsekvenser for menneskerettigheder og oprindelige folks rettigheder.

Med disse bemærkninger erklærer Naalakkersuisut sin støtte til beslutningsforslaget og anbefaler den til Inatsisartuts velvillige behandling.